

LAKIALOITE 23/2002 vp**Laki rikoslain 21 luvun muuttamisesta*****Eduskunnalle***

Suomeen on viime vuosina tullut merkittäviä etnisiä vähemmistöjä, joiden vanhoihin kulttuuriperinteisiin sisältyy riittejä kuten tyttöjen sukupuolielinten silpominen eli naisten ympärileikkaus, joksi sitä myös kutsutaan. Tyttöjen ja naisten sukupuolielinten silpominen on lain mukaan kielletty Suomessa Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimuksen ratifiointin edellytysten mukaisesti. Sukupuolielinten silpomista pidetään törkeänä pahoinpitelynä, josta säädetään rikoslaissa. Näin ollen rikos on virallisen syytteen alainen, ja ympärileikkaus on rangaistava myös silloin, kun se kohdistuu Suomessa asuvaan henkilöön hänen oleskellessaan toisessa maassa. Meillä on esimerkkejä siitä, että siirtolaistyttyjä lähetetään aikaisempiin kotimaihinsa tai heidän perheidensä aikaisempiin kotimaihin toimenpidettä varten.

Sukupuolielinten silpominen on tytön/naisen koskemattomuuteen ja hänen omaa ruumista koskevaan itsemääräämisoikeuteensa kohdistuva vakava rikos. Fyysisten terveysongelmien, mm. tulehdusten, kivuliiden kuukautisten, munuaisvaurioiden ja lapsettomuuden, lisäksi sukupuolielinten silpominen saattaa aiheuttaa pysyviä psyykkisiä vaurioita, seksuaalisia vaikeuksia ja ongelmia synnytyksissä.

Sukupuolielinten silpomiseen kohdistuvan kiellon vahvistamiseksi asiasta tulisi säätää erikseen rikoslaissa (39/1889). Tämän antama sig-

naali olisi voimakkaampi kuin pelkästään tietoisuus siitä, että sukupuolielinten silpomista pidetään törkeänä pahoinpitelynä. Tarkkoja tietoja sukupuolielinten silpomistapausten määrästä vuosittain Suomessa ei ole, mutta jokainen tapaus on yksi tapaus liikaa. Siirtolais- ja pakolaistyttyjen/naisten tarkastamiseen ei ole mahdollista ryhtyä, minkä vuoksi näkyvä ja voimakas kielto on tärkeä. Myös sukupuolielinten silpomisen ilmoittamatta jättäminen olisi rangaistava.

Ruotsissa sukupuolielinten silpomisen rangaistavuutta on kovennettu lailla (SFS 1998:407). Rangaistus sukupuolielinten silpomisesta on enintään neljä vuotta vankeutta. Jos teko on aiheuttanut hengenvaaran, vakavan sairauden tai ollut muutoin erityisen häikäilemätön, vähimmäisrangaistus on kaksi ja enimmäisrangaistus kymmenen vuotta vankeutta. Myös rikoksen valmistelu ja yllyttäminen rikokseen samoin kuin sukupuolielinten silpomisen ilmoittamatta jättäminen on rangaistavaa.

Koska Suomen ja Ruotsin lainsäädäntö ja käytäntö ovat pitkälti yhtenäisiä, tulisi rangaistusten ja menettelytapojen olla yhtenäiset.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

rikoslain 21 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 21 lukuun, sellaisena kuin se on laeissa 578/1995 ja 654/2001, uusi 6 a ja 6 b § seuraavasti:

21 luku

Henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista

6 a §

Sukupuolielinten silpominen

Joka tekee toimenpiteitä naisen ulkoisiin sukuelimiin tarkoituksenaan niiden silpominen tai muiden pysyvien muutosten aikaansaaminen niihin, on siitä riippumatta, onko toimenpiteeseen annettu suostumus, tuomittava sukupuolielinten silpomisesta vankeuteen enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

Sukupuolielinten silpomisesta tai yrityksestä sukupuolielinten silpomiseen tuomitaan myös se, joka huolimatta tietoisuudestaan tästä jättää ilmoittamatta meneillään olevan tai tulevan toi-

menpiteen, mutta rangaistusta alennetaan rikoslain 5 luvun 3 §:ssä avunannosta säädetyllä tavalla.

6 b §

Törkeä sukupuolielinten silpominen

Jos sukupuolielinten silpomisen yhteydessä suoritettu toimenpide on aiheuttanut hengenvaaran tai vakavan sairauden ja jos rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksenteijä on tuomittava törkeästä sukupuolielinten silpomisesta vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Helsingissä 12 päivänä maaliskuuta 2002

Margareta Pietikäinen /r
Marjukka Karttunen /kok
Sari Sarkomaa /kok
Riitta Prusti /sd
Marjatta Vehkaoja /sd
Klaus Hellberg /sd
Pehr Löfv /r
Gunnar Jansson /r
Raija Vahasalo /kok
Pirkko Peltomo /sd
Anne Huotari /vas
Eva Biaudet /r

Susanna Huovinen /sd
Irina Krohn /vihr
Maria Kaisa Aula /kesk
Paula Kokkonen /kok
Markku Markkula /kok
Kaarina Dromberg /kok
Ulla-Maj Wideroos /r
Ilkka Taipale /sd
Klaus Bremer /r
Timo Ihamäki /kok
Ola Rosendahl /r
Nils-Anders Granvik /r

Pirjo-Riitta Antvuori /kok
Ulla Anttila /vihr
Markku Rossi /kesk
Anu Vehviläinen /kesk
Tanja Karpela /kesk
Niilo Keränen /kesk
Timo E. Korva /kesk
Hannu Aho /kesk
Katri Komi /kesk
Seppo Lahtela /kesk
Jari Leppä /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Anne Holmlund /kok
Kirsi Ojansuu /vihr
Eero Akaan-Penttilä /kok
Unto Valpas /vas
Tapio Karjalainen /sd
Pia Viitanen /sd
Säde Tahvanainen /sd
Osmo Puhakka /kesk
Leena Rauhala /kd
Irja Tulonen /kok
Annika Lapintie /vas
Katja Syvärinen /vas
Outi Ojala /vas
Pentti Tiusanen /vas
Sirpa Pietikäinen /kok
Leea Hiltunen /kd
Ulla Juurola /sd
Rauha-Maria Mertjärvi /vihr
Toimi Kankaanniemi /kd
Sulo Aittoniemi /alk
Risto Kuisma /sd
Ismo Seivästö /kd
Marja-Leena Kemppainen /kd
Virpa Puisto /sd
Tarja Kautto /sd
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Reijo Kallio /sd
Arto Seppälä /sd
Matti Kangas /vas
Håkan Nordman /r
Tuija Nurmi /kok

Hanna Markkula-Kivisilta /kok
Susanna Rahkonen /sd
Tuula Haatainen /sd
Rakel Hiltunen /sd
Pekka Ravi /kok
Christina Gestrin /r
Sakari Smeds /kd
Tero Mölsä /kesk
Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
Leena Luhtanen /sd
Matti Saarinen /sd
Jaakko Laakso /vas
Pekka Vilkuna /kesk
Kari Uotila /vas
Iivo Polvi /vas
Marjaana Koskinen /sd
Mikko Kuoppa /vas
Anni Sinnemäki /vihr
Jouko Jääskeläinen /kd
Jussi Ranta /sd
Kari Kantalainen /kok
Lasse Virén /kok
Valto Koski /sd
Pertti Hemmilä /kok
Seppo Kanerva /kok
Juha Karpio /kok
Riitta Korhonen /kok
Jouni Backman /sd
Markku Laukkanen /kesk
Jaana Ylä-Mononen /kesk
Erkki Pulliainen /vihr
Päivi Räsänen /kd
Pekka Nousiainen /kesk
Petri Neittaanmäki /kesk
Mika Lintilä /kesk
Liisa Hyssälä /kesk
Kirsi Piha /kok
Lauri Oinonen /kesk
Paula Lehtomäki /kesk
Marja Tiura /kok
Mirja Ryyänen /kesk
Jouko Skinnari /sd
Matti Väistö /kesk